

21 maart 2021, vijfde zondag van de veertigdagentijd, jaar B

Eerste lezing: Jeremia 31,31-34

Evangelielezing: Johannes 12,20-33

Homilie

Dood wordt leven is de rode draad doorheen de lezingen van vandaag.

Een mooie leidraad voor deze zondag 21 maart, de dag dat de lente begint en de dag van de zorg. Een feestdag waarop alle professionele zorgverleners maar ook de vrijwilligers en de mantelzorgers in de kijker gezet worden met de campagne 'Ik hou van u'. Het logo van deze campagne, een rood hart tussen twee handen, sluit mooi aan bij het thema van Broederlijk Delen voor deze zondag **We delen – het leven loslaten, het leven vinden**. In de deelkast vinden we een groot rood hart, symbool van liefde én van dankbaarheid

Jeremia

Het volk Israël klampt zich vast aan opgebouwde zekerheden, ziet het beloofde land als een verworvenheid en de tempel als een bevestiging van het eigen gelijk. Van alle profeten is Jeremia hier het meest tegenin gegaan. Die situatie leidt onherroepelijk tot verval waarin ze tempel en land kwijtspelen. Na de catastrofe mag Jeremia een nieuw verbond beloven. God zelf zal **zijn woord in het hart van mensen** schrijven. Het gewone leven kan van hem doordrongen zijn. Dan hoeft God niet meer apart gezocht in rituelen.

Johannes

Jezus laat zich - anders dan verwacht - kennen als **de graankorrel** die in de aarde valt en sterft.

De evangelielezing van vandaag klinkt op vele plaatsen bekend: er komen een aantal woorden van Jezus, zoals de graankorrel, in voor die we ook uit andere evangelies kennen. Dit is in het Johannesevangelie ook het moment in Jezus' leven waarop het nieuwe geloof verspreid geraakt buiten de eerste Joodse gemeenschap. En wel omdat de niet-gelovigen, in dit geval Grieken, voor het eerst expliciet naar Jezus toekomen om hem te zien. Een bijzonder moment.

In de natuur kennen wij één grote levenswet: er bestaat **geen leven zonder groei**; leven is altijd groeien. **Maar groeien doet pijn**. Want groeien betekent nu eenmaal altijd een vorige levensfase loslaten, waar we nochtans ook heel goede dingen hebben beleefd. Maar op een bepaald moment moeten we de mooie herinneringen achterlaten, juist om verder te kunnen groeien. De graankorrel moet sterven, opdat het koren zou kunnen opschieten en opdat het brood aan de mensen leven zou kunnen bieden. Een rups wordt vlinder, een foetus wordt boreling. Het leven zelf vraagt dat wij groeien naar nieuw leven. Welnu, onze God staat aan de kant van het leven, dus van onze groei. Onze God wil ons geen pijn doen. Hij wil ons laten leven, echt leven. Maar echt leven vraagt groei, en dus loslaten van een aantal ervaringen die wij vroeger meemaakten en die ons toen deugd deden. Een kind groeit op tot een jongvolwassene met verantwoordelijkheidszin voor relaties en engagementen en moet dus de onbezorgde kindertijd achterlaten. Ouders moeten hun kleine, afhankelijke kinderen loslaten, om te groeien tot ouders van meer zelfstandig adolescenten. Eigenlijk maken wij voortdurend zulke 'nieuwe geboortes' mee. Telkens opnieuw, bij elke belangrijke verandering in onze relaties, in ons werk, bij elke ingrijpende evolutie in onze engagementen, in onze leeftijd. Steeds weer loslaten, om te groeien. Als wij ouder worden, zal ons worden gevraagd los te komen van het actief, hard werken om een gelukkige senior te worden. Door tevredenheid te vinden in de nieuwe mogelijkheden: rust, bezinning, bezadigdheid, genieten

van het samenzijn, met veel tijd om anderen bij te staan met wijsheid en goede raad. Uiteindelijk komt voor iedereen de dood, waar ons zal worden gevraagd alles los te laten. Maar dan wel om ook hier weer te groeien en een heel nieuw soort leven binnen te treden, een leven in het hart en de gemeenschap van onze liefdevolle God. Die gestadige groei naar nieuw leven, met voortdurend loslaten van vroegere, weliswaar deugdloze ervaringen, dat vraagt het leven zelf van ons. Wij kunnen dat tegenwerken, door te proberen ons vast te klampen aan een aantal dingen van vroeger.

Jezus ziet dit anders. Jezus koos er vrijwillig voor te leven in die basiswet van zijn leven loslaten om nieuw, echt leven te winnen. Het werd zijn levensweg. Hij koos bewust voor de dienstbaarheid aan het echte leven dat steeds groeit.

Het grote geheim van alle leven ligt samengevat in een kleine graankorrel. **Het geheim van het zaad is het levensverhaal van de echte mens:** wie alleen van zichzelf houdt, is niet veel waard. Men is pas echt mens als men ook echt van de ander houdt. Jezus maakt duidelijk dat Hij moet sterven. Wie Hem wil volgen, zal ook die weg moeten gaan. Maar zoals een graankorrel maar voedsel kan voortbrengen als hij 'sterft' in de grond, zo zal ook met Hem en zijn leerlingen gebeuren. Anders kan Hij geen nieuw leven voortbrengen.

Wie dicht bij de natuur staat, kan er zich blijven over verwonderen hoe planten groeien uit één klein zaadje. Dat zaadje brengt na een tijd een plant voort die op zijn beurt zorgt voor nieuwe zaadjes. Maar vooraleer het zover is, moet een zaadje in de grond gestopt worden. Het is het grote verhaal van: doen wat je te doen hebt en dan alles loslaten: laten komen wat komt. Jezus gebruikte dit proces als beeld voor wat verrijzenis betekent: iemand sterft en wordt begraven zoals een zaadje in de grond wordt gestopt. Maar zoals een zaadje na een tijd groeit tot een plant die zelf leven kan doorgeven aan nieuwe stekjes, zo verrijzen mensen en leven ze over de dood heen. Denken we maar aan het gedicht van Toon Hermans dat we vaak lezen op rouwkaarten of gedachtenisprentjes:

*De bomen komen uit de grond en uit hun stam de twijgen
en iedereen vindt het heel gewoon dat zij weer bladeren krijgen.
We zien ze vallen op de grond en dan opnieuw weer groeien.
Zo heeft de aarde ons geleerd dat ál wat sterft zal bloeien.*

En wij

Leerlingen van Jezus willen proberen Hem te volgen op die weg van leven, groeien en loslaten. Méér leerling van Jezus willen worden, betekent dat wij Hem nog van meer nabij willen volgen op die weg van nog grotere groei in dienstbaarheid en in concrete, dagelijkse zorg voor de anderen. Elke dag opnieuw kiezen om niet vast te roesten. Het vraagt een steeds vernieuwde keuze, om vrij te worden van dat vastklampen aan onszelf en vrij te worden voor het leven voor anderen, om ons innerlijk toe te vertrouwen aan de levenswet en Gods groei.

Je hoeft niet sterk te zijn om iets vast te houden. Maar je moet wel sterk zijn om los te laten. Of zoals Vaclav Havel, Tsjechische schrijver en vroegere president, zegt: We moeten geduldig de graankorrels zaaien, de aarde waarin zij gezaaid zijn, koppig water blijven geven en de planten hun tijd gunnen. We kunnen een plant niet voor de gek houden. Maar we kunnen haar wel water geven. Geduldig elke dag. Met begrip, met nederigheid natuurlijk, maar ook met liefde.

Ria Toelen